

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 006702 22 Uvp
Banjaluka, 15.11.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću suda Strahinje Ćurkovića, predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Smiljane Mrše članova vijeća, uz učešće Nataše Božić zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Javnog preduzeća za vodovod, kanalizaciju i ostale komunalne usluge „E.“ d.o.o. S., koga zastupa punomoćnik M.P., advokat iz B., protiv rješenja tuženog Ministarstva..., broj ... od 26.10.2021. godine, u predmetu inspekcijskog nadzora, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 006702 21 U od 29.12.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj 15.11.2023. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 006702 21 U od 29.12.2021. godine preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove postupka u iznosu od 2.075,00 KM u roku od 30 dana od dana prijema ove presude. U preostalom dijelu, zahtjev za naknadu troškova postupka se odbija kao neosnovan.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je kao neosnovana tužba protiv uvodno označenog osporenog akta, te je odbijen zahtjev tužioca za naknadu troškova upravnog spora i zahtjev zainteresovanog lica za naknadu troškova davanja odgovora na tužbu. Osporenim aktom odbijena je žalba tužioca izjavljena protiv rješenja inspektora rada Uprave... - Odjeljenje B., broj: ... od 01.10.2021. godine. Tim prvostepenim rješenjem u tački 1. dispozitiva naloženo je tužiocu da otkloni zatečene nedostatke utvrđene prilikom vršenja vanrednog inspekcijskog nadzora iz oblasti radnih odnosa, a po predstavci D.K. (zainteresovano lice) na način da shodno odredbi člana 56. stav 3. tačka 1. Zakona o inspekcijama Republike Srpske, stavi van snage svoje rješenje broj ... od 30.07.2021. godine zbog povrede odredbi člana 39. i 115. Zakona o radu Republike Srpske, te da za navedenog podnosioca predstavke uspostavi radno pravni status koji je imao prije donošenja spornog rješenja o otkazu ugovora o radu. Rok za izvršenje naložene mjere iz tačke 1. dispozitiva je 8 dana od dana prijema rješenja, uz obavezu da o izvršenim mjerama obavijesti inspektora rada i uz određenje da žalba izjavljena protiv tog rješenja ne odlaže njegovo izvršenje.

Odbijanje tužbe obrazloženo je navodima suda da je osporeni akt pravilan i zakonit. Rješenje o otkazu ugovora o radu doneseno je za vrijeme trajanja privremene nesposobnosti za rad radnika tužioca zbog povrede na radu što je u svom nalazu i mišljenju utvrdila prvostepena komisija za ocjenu privremene nesposobnosti za rad, koji akt te komisije ni na

koji način nije stavljen van snage, a rješenje o razriješenju broj ... koji je nadzorni odbor tužioca donio 01.03.2021. godine takođe je doneseno za vrijeme trajanja privremene nesposobnosti za rad tog radnika što je inspektor pravilno utvrdio i pravilno konstatovao da su donošenjem pobijanog rješenja od strane tužioca povrijedene odredbe člana 115. Zakona o radu Republike Srpske („Sl. glasnik RS“ broj 1/16, u daljem tekstu: Zakon o radu). Inspektor je postupio u skladu sa svojim ovlaštenjima iz člana 56. stav 3. tačka 1. Zakona o inspekcijsama Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj: 18/20, u daljem tekstu: Zakon o inspekcijsama) pa ne stoje prigovori tužioca da inspektor rada nije nadležan da postupa u konkretnoj situaciji.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac osporava njenu zakonitost iz razloga sadržanog u odredbi člana 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), odnosno zbog povrede zakona, drugog propisa ili opštег akta i povrede propisa o postupku koja je od uticaja na rješenje stvari. Navodi da inspektor rada i zaštite na radu nije imao ovlaštenje da postupa u konkretnoj situaciji pa je suprotno utvrđenje nižestepenog suda pogrešno i arbitrazno što proizlazi iz odredbe člana 25. Zakona o inspekcijsama i u vezi sa članom 263. i članom 201. stav 1. Zakona o radu. U konkretnom slučaju radi se o prestanku radnog odnosa pa se kod takvog stanja stvari zaštita prava iz radnog odnosa ostvaruje isključivo u sudskom postupku (radnom sporu) pred nadležnim sudom, a ne od strane radne inspekcije, jer inspektor nema nadležnost da postupa kada su u pitanju prava po prestanku radnog odnosa. Ukazuje da je zainteresovano lice, već inicirao radni spor i podnio tužbu redovnom судu te tražio utvrđenje nezakonitog prestanka radnog odnosa sa zahtjevom za vraćanje na rad, što je u prilog prednjim navodima. Dodaje i da je pogrešan stav nižestepenog suda da je prvostepena komisija za ocjenu privremene nesposobnosti za rad utvrdila da se radi o povredi na radu jer pomenuta komisija sa medicinskog aspekta utvrđuje samo da li postoji privremena nesposobnost za rad ili ne, a o tome da li je u pitanju povreda na radu komisija je crpila iz izvještaja o povredi na radu koji akt nema karakter ugovora između radnika i poslodavca i podložan je naknadnoj reviziji. Tužilac je naknadno saznao, nakon što mu je dostavljen zapisnik o uviđaju PU D. broj ... od 25.02.2021. godine, da se u konkretnom slučaju ne radi o povredi na radu, jer zainteresovano lice nije pretrpjelo povedu na putu od stana do mjesta rada i obratno. S tim u vezi ispunjeni su uslovi za donošenje rješenja o otkazu ugovora o radu, jer se na zainteresovano lice ne odnosi zabrana iz odredbe člana 115. Zakona o radu. Naime, saobraćajna nezgoda se dogodila u D., a prebivalište zainteresovanog lica je O. D. bb, opština S. što proizlazi iz svih akata koji se nalaze u predmetu spisa i što ukazuje da se saobraćajna nezgoda nije dogodila na redovnom putu od stana do posla i obratno. Smatra bitnom činjenicom da je 01.03.2021. godine nadzorni odbor tužioca donio rješenje o razriješenju imenovanog sa dužnosti v.d. izvršnog direktora Sektora za tehničke poslove, pa su se već tog dana stekli uslovi za donošenje rješenja kojim se imenovanom utvrđuje prestanak radnog odnosa, koje je s obzirom na navedeno deklaratornog karaktera. Nije doneseno odmah po razrješenju, jer je tužilac smatrao da je imenovani doživio povedu na radu, što se kasnije ispostavilo kao netačno. Ukazuje i da je rješenje o razrješenju konačno i da ga zainteresovano lice nije pobijalo. Imajući u vidu sve naprijed navedeno predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno postupanje. Zatražio je i troškove ovog upravnog spora za sastav zahtjeva, tužbe i takse, sve prema dostavljenom troškovniku.

Tuženi u odgovoru na zahtjev ističe da su navodi zahtjeva neosnovani, jer tužilac nije naveo koje su to „navodne“ povrede zakona, drugog propisa ili opštег akta učinjene u postupku donošenja presude čije se preispitivanje traži. Tužilac ponavlja navode iz tužbe i

žalbe koji su već ocijenjeni od strane tuženog u osporenom aktu, kao i navode tužbe koje je analizirao nižestepeni sud, ocijenivši te navode neosnovanim. Predlaže da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Zainteresovano lice u ovoj upravnoj stvari D.K., po punomoćniku I.P.O., advokatu iz D., u odgovoru na zahtjev navodi da su razlozi zahtjeva pogrešni i neosnovani. Ukazuje da tužilac nije uzeo u obzir odredbe člana 56. stav 1. i stav 3. tačka 1. Zakona o inspekcijsama na osnovu kojih je republički inspektor rada ovlašten za preduzimanje svih radnji koje je i preduzeo u ovom slučaju, a ovlašten je i da donese rješenje kojim se nalaže otklanjanje utvrđenih i očiglednih nezakonitosti. Navodi i da je u izvještaju o povredi na radu navedeno da je do predmetne povrede na poslu došlo kada je on odlazio sa posla za vrijeme redovnog radnog vremena i na redovnom putu od mjesta rada do mjesta stanovanja što je valjano ovjereno od najodgovornijih lica tužioca. Pri tom ističe da je njegovo mjesto prebivališta u D. od 2014. godine kada je zaključio brak sa suprugom koja je vlasnik stana u D., u kojem žive. Shodno navedenom predlaže da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev, pobijanu presudu, te spise predmeta ovog upravnog spora, a i predmetne upravne stvari, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proizlazi da je prijava zainteresovanog lica D.K., radnika tužioca zaprimljena kod tuženog dana 27.09.2021. godine. U prijavi je zatražena zaštita prava iz radnog odnosa jer da se dana 25.02.2021. godine u saobraćajnom udesu na putu s posla povrijedio i da se od tada nalazi na bolovanju (povreda na radu), da je o tome uredno obavještavao poslodavca redovnim dostavljanjem doznaka, a da mu je poslodavac rješenjem od 30.07.2021. godine utvrdio prestanak radnog odnosa sa danom 31.07.2021. godine iako se nalazio na bolovanju.

Povodom prijave inspektor je izvršio vanrednu inspekcijsku kontrolu tužioca dana 01.10.2021. godine i o tome sačinio zapisnik. Shodno predmetu kontrole, utvrđeno je da se tužilac kao poslodavac zainteresovanog lica u rješenju o prestanku radnog odnosa od 30.07.2021. godine poziva na odredbu člana 175., u vezi sa članom 186. i 198. stav 1. i 199. Zakona o radu uz obrazloženje da zainteresovanom licu prestaje radni odnos zbog razrješenja od strane nadzornog odbora tužioca rješenjem od 01.03.2021. godine, pa kako se zainteresovano lice u tom momentu nalazilo na bolovanju uslijed povrede na radu, o čemu svjedoči priložena medicinska dokumentacija, zaključeno je da je postupanje tužioca u suprotnosti sa odredbom člana 115. Zakona o radu, a ugovor o radu je zaključen u suprotnosti sa odredbom člana 39. Zakona o radu jer u istom nije određen period važenja ugovora, pa se ima smatrati da je zaključen na neodređeno vrijeme.

Shodno utvrđenom prvostepenim rješenjem u tački 1. dispozitiva naloženo je tužiocu da otkloni zatečene nedostatke utvrđene prilikom vršenja vanrednog inspekcijskog nadzora iz oblasti radnih odnosa, a po predstavci D.K. na način da shodno odredbi člana 56. stav 3. tačka 1. Zakona o inspekcijsama stavi van snage svoje rješenje broj ... od 30.07.2021. godine, zbog povrede odredbi člana 39. i 115. Zakona o radu te da za navedenog podnosioca predstavke uspostavi radno pravni status koji je imao prije donošenja spornog rješenja o otkazu ugovora o radu.

Tužilac smatra da inspektor rada i zaštite na radu nije ovlašten da postupa u konkretnom slučaju jer se radi o zaštiti prava iz radnog odnosa koje se ostvaruje isključivo u

sudskom postupku (radnom sporu) pred nadležnim sudom. Međutim ovlaštenje inspektora da postupa u zaštiti prava iz radnog odnosa proizlazi iz odredbe člana 25. i u vezi sa članom 56. stav 2. i 3. tačka 1. Zakona o inspekcijama, pa se ovaj prigovor tužioca ukazuje neosnovanim.

U konkretnom slučaju inspektor je postupio shodno propisanom ovlaštenju, po prijavi zainteresovanog lica izvršio vanredni nadzor i utvrdio da je radnik tužioca bio privremeno nesposoban za rad zbog povrede na radu počev od 26.02.2021. godine do 07.10.2021. godine. Za vrijeme njegove privremene nesposobnosti za rad tužilac je donio rješenje dana 30.07.2021. godine kojim je zainteresovanom licu utvrdio prestanak radnog odnosa sa danom 31.07.2021. godine zbog razrješenja sa dužnosti v.d. izvršnog direktora Sektora za tehničke poslove, a po osnovu rješenja nadzornog odbora od 01.03.2021. godine. Tim rješenjem je zainteresovano lice razrješeno vršioca dužnosti direktora Sektora za tehničke poslove u JKP E. d.o.o. S. Inspektor je takođe izvršio kontrolu zakonitosti ugovora o radu koji je zainteresovano lice zaključilo sa tužiocem kao poslodavcem, koji je zaključen na određeno vrijeme i u članu 1. određeno da se tim ugovorom zasniva radni odnos radi obavljanja poslova v.d. izvršni direktor Sektora za tehničke poslove. Radni odnos važi do razrješenja ili izbora novog izvršnog direktora, pa je pogrešan zaključak inspektora, da u ugovoru nije naveden rok na koji je ugovor zaključen pa da se ima smatrati da se radi o ugovoru na neodređeno vrijeme. S obzirom da je tužilac razrješen dužnosti izvršnog direktora rješenjem od 01.03.2021. godine koje nije pobijao, već je pobijao samo rješenje o prestanku radnog odnosa, to tužilac osnovano ukazuje da je zainteresovanom licu radni odnos u suštini prestao donošenjem tog rješenja o razrješenju, dakle sa 01.03.2021. godine, a time mu je istekao i ugovor o radu koji je zaključen na određeno vrijeme tj. do razrješenja imenovanog. Prema tome, rješenje kojim je imenovanom utvrđen prestanak radnog odnosa, iako donesen nakon četiri mjeseca, je deklaratornog karaktera i u momentu njegovog donošenja tužiocu je već prestao ugovor o radu, pa ne stoje nezakonitosti u postupanju tužioca koje su utvrđene od strane inspektora rada.

Kod takvog stanja stvari ostali prigovori tužioca nisu od uticaja na odluku, pa ovaj sud ne nalazi za potrebno da ih posebno obrazleže.

Iz navedenih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi ostvareni su razlozi predviđeni odredbama člana 35. stav. 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje uvažava, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. tog zakona, pobijana presuda preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava, jer su ostvareni razlozi iz odredaba člana 10. tačke 2. i 4. ZUS.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49. i 49.a stav 1. ZUS i u vezi sa članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03- 61/13, u daljem tekstu: ZPP), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS. Visina troškova, koju je tuženi dužan isplatiti tužiocu, kojeg je u upravnom sporu zastupao advokat, određena je shodno odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“ broj 68/05, u daljem tekstu: Tarifa). Prema Tarifnom broju 3. za sastavljanje podnesaka (tužbe) u neprocijenjivim stvarima visina nagrade iznosi ukupno 300 bodova, a prema vrijednosti boda od 2 KM, iz člana 14. stav 2. Tarife, nagrada iznosi 600,00 KM. Taj iznos uvećava se za 25 % na ime paušala, tako da ukupan iznos troškova koji se dosuđuju na ime podnošenja tužbe iznosi 750,00 KM. Tu su i troškovi za sastav zahtjeva za vanredno preispitivanje, za koji se visina nagrade od 300 bodova, uvećava za 50% za sastav pravnog lijeka (450 bodova), pa prema pomenutoj vrijednosti boda nagrada iznosi 900,00 KM, uvećana za 25% paušala, ukupno

1.125,00 KM. Tu su i troškovi takse na tužbu i presudu u ukupnom iznosu od 200 KM, koju je tužilac platio, pa ukupan iznos troškova koji se dosuđuju iznosi 2.075,00 KM. U preostalom dijelu, zahtjev za naknadu troškova takse na zahtjev, se odbija kao neosnovan, jer u spisu nema podataka da je tužilac uplatio takstu na zahtjev, a niti je o tome uz zahtjev za troškove dostavio dokaz.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić